

Vammaisfoorumi ry
Handikappforum rf
Finnish Disability Forum

Vammaisfoorumin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain 4 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen ja sairausvakuutuslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Vastaanottaja: sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asia: HE 95/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain 4 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen ja sairausvakuutuslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Ajankohta: 20.9.2024 klo 9.00

Vammaisfoorumi kiittää mahdollisuudesta jättää kirjallinen asiantuntijalausunto ja tulla valiokunnan kuultavaksi.

Vammaisfoorumi ry on 28 valtakunnallisen vammaisjärjestön yhteistyöjärjestö, jonka tarkoituksena on YK:n vammaisten ihmisten oikeuksia koskevan sopimuksen mukaisesti edistää vammaisten ihmisten tasa-arvoa ja yhdenvertaisen osallistumisen mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Vammaisfoorumi edustaa jäsenjärjestöjensä kautta noin 223 000 vammaista ja pitkäaikaissairasta ihmistä.

Vammaisfoorumi pitää tärkeänä huomioida seuraavia seikkoja, kun sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnasta säännellään edelleen jossakin muodossa myös vuoden 2025 jälkeen:

- Isojen esteettömien autojen saatavuus; Erityisesti pyörätuolilla liikkuvien kohdalla liikkuminen terveydenhuoltoon edellyttää pääosin isoa esteetöntä ajoneuvoa, jossa on takalaitanostin ja asianmukaiset turvavälineet. Vammaisfoorumi näkee välttämättömänä, että isojen esteettömien ajoneuvojen hankkimiseen ja pitämiseen kannustetaan, jotta vammaisten ihmisten oikeus kuntoutukseen ja muihin terveydenhuollon palveluihin voidaan turvata.
- Asianmukaisen korvauksen maksamisen isolla esteettömällä autolla suoritetuista matkoista, koska niiden hankinta-, ylläpito- ja käyttökustannukset ovat korkeammat kuin esimerkiksi pienellä esteettömällä autolla. Tämän kaluston riittävyyden varmistamiseksi Vammaisfoorumi esittää, että isoille esteettömille autoille maksettava korvaus olisi vähintään taksaluokka II mukainen.

- Taksien saatavuuden parantaminen.

Vammaisfoorumi pitää tärkeänä, että vammaisten ihmisten perustuslaissa säädetty oikeus yhdenvertaiseen terveydenhuollon palveluihin toteutuu ja myös YK:n vammaisyleissopimuksen vaatimukset huomioiden. Tässä keskeistä monille vammaisille ihmisille on toimivat, turvalliset ja esteettömät taksipalvelut. Korostamme sitä että, vammaisella henkilöllä ei ole mahdollisuutta valita muuta liikkumisen vaihtoehtoa. Sellaista tilannetta ei saa syntyä, että korvausjärjestelmä johtaa siihen, ettei tiettyjä Kela-matkoja kannata ajaa. Toimivaan palveluun kannustava järjestelmä tulee olla ensisijainen suhteessa sanktioiden käyttöön.

Näkemyksemme enimmäishintasääntelylle ehdotetusta voimassaoloajasta

Vammaisfoorumi tiedostaa, että sairausvakuutuksesta korvattavien taksimatkojen toteutumisen turvaamiseksi enimmäishintasääntelyä tulee jatkaa edelleen 1.1.2025 alkaen, jotta taksipalveluihin ei tulisi sopimusten purkautumisesta johtuvia katkoksia ja vakuutettujen matkat terveydenhuollon palveluihin tulisivat turvatuiksi 31.12.2025 saakka. Enimmäishintasääntelyn jatkamistarve johtuu erityisesti siitä, että Kansaneläkelaitos on jo sopinut myös vuosien 2025 optiokauden käyttämisestä. Esityksessä ehdotetaan, että sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishinnoista säädettäisiin sairausvakuutuslaissa edelleen saman sisältöisenä ajalla 1.1.2025-31.12.2026. Vammaisfoorumi tiedostaa, että enimmäishinnoista säädetään erikseen annettavassa valtioneuvoston asetuksessa eikä esittämillämme huomioilla ole välitöntä vaikutusta nyt Sosiaali- ja terveysvaliokunnassa käsiteltävään esitykseen. Haluamme kuitenkin huomauttaa, että käytännössä valtioneuvoston asetuksella määriteltävät enimmäishinnat ovat sidoksissa Kansaneläkelaitoksen tekemiin sopimuksiin ja niissä määriteltyyn hintaan. Päätös käyttää sopimukseen liittyvä optio vuodelle 2025 (ja todennäköisesti vuodelle 2026) sitoo hinnat tasolle, joka voi vaarantaa yleisesti taksipalveluiden jatkuvuuden ja sen myötä sairausvakuutuksesta korvattavien taksimatkojen jatkuvuuden tulevaisuudessa.

Vammaisfoorumi pitää tärkeänä riittävän korvaustason varmistamista, jotta taksipalvelut voidaan myös jatkossa turvata niin taajama-alueen lyhyillä matkoilla kuin haja-asutusalueilla.

Vammaisfoorumi ry

Veera Florica Rajala
puheenjohtaja

Anni Kyröläinen
pääsihteeri
p. 045 217 4936
anni.kyrolainen@vammaisfoorumi.fi